

Cegielski, Tadeusz

Trzylecie odrodzonej Wielkiej Symbolicznej Łoży Węgier (Magyaroszági Szimbolikus Nagypáholy) 1989-1992

Ars Regia 2/2 (3), 128-129

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w Ciężeniu wraz z informacją na temat zbiorów masonskich Biblioteki Uniwersytetu Poznańskiego. Zestawienie to nie było przypadkowe.

Znaczną część swojej wypowiedzi wielki sekretarz GLNF poświęcił sprawom odbudowy łóż i „sztuki królewskiej” w krajach dawnego bloku radzieckiego, szczególnie w Polsce. Wielka Loża Narodowa Francuska – dodajmy tu od siebie – należała do tych obediencji zachodnich, które najwcześniej pospieszyły z pomocą odradzającej się polskiej masonerii regularnej i była pierwszą obediencją europejską, która uznała WLNP. Podkreślając znaczenie ruchu wolnomularskiego jako nośnika określonego zespołu wartości, w tym poszanowania dla porządku konstytucyjnego państwa, praktycznej tolerancji i szacunku dla ideowych przeciwników, Yves Trestournel przypomniał konstruktywną rolę, jaką masoneria odegrała w Hiszpanii i Portugalii w okresie odbudowy w tych państwach demokratycznego porządku.

Tadeusz Cegielski

TRZYLECIE ODRODZONEJ WIELKIEJ SYMBOLICZNEJ ŁOŻY WĘGIER (MAGYAROSZÁGI SZIMBOLIKUS NAGYPÁHOLY)

1989–1992

Z udziałem około 450 wolnomularzy, w tym reprezentantów 16 obediencji regularnych z całego świata, odbyła się w dniu 27 grudnia 1989 roku, w hotelu *Duna Interkontinental* w Budapeszcie uroczystość wniesienia światła do Wielkiej Symbolicznej Łoży Węgier (MSN). Zasluga przywrócenia „sztuki królewskiej” na Węgrzech przypadła w udziale głównie Wielkiej Łoży Austrii (Grosse Loge von Österreich), której wielki mistrz Franz Hausner przekazał symboliczny młotek cedrowy wielkiemu mistrzowi odrodzonej obediencji węgierskiej, Istvánowi Galambos. Tym samym 4 loże świętojańskie pracujące na terenie Węgier – „Arpad”, „Deak”, „Egyenloseg” i „Galilei” – przeszły pod suwerenną władzę MSN. W ich skład weszło wielu wolnomularzy z emigracji zachodniej, a także zamieszkujących sąsiednie kraje: Austrię, Słowację i Rumunię (Siedmiogród).

Wznowienie prac obediencji węgierskiej, powstałej w 1886 roku, nastąpiło po bez mała czterdziestoletniej przerwie i długich okresach represji wobec wolnomularzy – szczególnie w 1950 i po 1956 roku. Warto w tym miejscu odnotować, że po zakończeniu II wojny światowej i upadku prohitlerowskiego reżimu na Węgrzech, loże podległe Wielkiej Symbolicznej Łoży Węgier szybko odbudowały się, aby w 1949 roku osiągnąć stan 1500 członków zrzeszonych w 16 warsztatach. Zawiesiwszy działalność w roku następnym – w wyniku oskarżenia o wrogą, „agenturalną” działalność – wznowiły ją jeszcze za czasów komunistycznych, na przełomie 1988/89 roku.

Wraz z Wielką Lożą reaktywowane zostało czasopismo węgierskich wolnomularzy pt. „Kelet” („Wschód”), założone w 1875 roku. Zapewne znacznie poważniejszym problemem okaże się odzyskanie imponującej siedziby obediencji w Budapeszcie (przy Podmaniczky utca 45) otworzonej w 1896 r. Gmach – uznany za największą świątynię masonską w Europie Środkowej – zdewastowany został w okresie wojennym i odbudowany w latach 1945–1949.

T.C.

PIERWSZE ŁOŻE W REPUBLIKACH BAŁTYCKICH (ESTONII I LITWIE)

Z końcem 1992 roku loża „Fööniks” otrzymała – jako pierwsza w niepodległej Estonii – patent wystawiony przez Wielką Lożę Finlandii. Erygowanie loży, figurującej pod numerem 201 w wykazie łóż fińskiej obediencji, poprzedziła zbiorowa inicjacja braci estońskich w warsztatach WLF.

Z kolei 13 marca 1993 roku w hamburskiej loży „Die Brückenbauer” 8 wolnomularzy litewskich otrzymało stopień mistrzowski. Umożliwi to hamburskiej loży utworzenie warsztatu filialnego na Litwie – pod nazwą „Renaissance” (obraną przez braci litewskich). Loża filialna w Wilnie pracować będzie w języku litewskim; dotychczasowe prace „Die Brückenbauer” z braćmi z Litwy odbywały się aż w trzech językach: niemieckim, rosyjskim i litewskim.

(Na podst. „Humanität. Das deutsche Freimaurer Magazin”, nr 3, April 1993)

NORWESCY WOLNOMULARZE POD PRĘGIERZEM

Pierwsze tygodnie 1993 roku przyniosły w Norwegii zgoła nieoczekiwaną debatę na temat działalności, a zwłaszcza rytuałów, tutejszych wolnomularzy. Detonatorem oskarżeń, bardzo gwałtownych jak na lokalną wysoką kulturę dyskusji, stała się audycja telewizyjna, w której przedstawiono w dość skandalizujący sposób świat symboli i rytuałów masonskich. Szeroka opinia publiczna, praktycznie nie znająca ani filozofii, ani zasad funkcjonowania łóż, reprezentująca na codzień bardzo racjonalistyczny sposób widzenia świata została „zaszokowana”. Szczególnie ostro zareagowali przedstawiciele państwowego Kościoła ewangelicko-augsburskiego, do którego należy około 96 proc. Norwegów.

Główną tezę zaprezentowaną przez badacza łóż Karla Milтона H a r t v e - ita, który właśnie ukończył pisanie większej pracy poświęconej temu